

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MELCHIOR WATHELET
29 päivänä toukokuuta 2018¹

Asia C-287/17

**Česká pojišťovna a.s.
vastaan
WCZ spol. s r.o.**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovicen piirituomioistuin, Tšekki))

Ennakkoratkaisupyyntö – Yritysoikeus – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – Direktiivi 2011/7/EU – 6 artiklan 1 ja 3 kohta – Saatavan perintäkulujen korvaaminen – Maksumuistutuksen kulut

1. Tämä Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovicen piirituomioistuin, Tšekki) esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee direktiivin 2011/7/EU² 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa. Se esitettiin sellaisen oikeusriidan yhteydessä, jossa ovat vastakkain vakuutusyhtiö Česká pojišťovna a.s. ja WCZ spol. s r.o. -yhtiö ja joka koskee niiden perintäkulujen korvaamista, jotka Česká pojišťovna on maksanut saadakseen WCZ:ltä erääntyneen vakuutusmaksun.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

2. Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19–21 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(19) Velkojien on tarpeen saada kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästysten ehkäisemiseksi. Perintäkulujen olisi sisällettävä myös hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista, joiden osalta direktiivissä olisi säädettävä kiinteästä vähimmäissummasta, jonka lisäksi voidaan periä viivästyskorkoa. Kiinteällä korvaussummalla olisi pyrittävä rajoittamaan perintään liittyviä hallinnollisia ja sisäisiä kuluja. Korvaus perintäkuluista olisi määrättävä ilman, että tämä rajoittaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamista, joiden nojalla kansallinen tuomioistuin voi tuomita velkojalle korvausta velallisen maksuviivästyksen liittyvästä lisävahingosta.

(20) Sen lisäksi, että velkojalla on oikeus vaatia kiinteä korvaus sisäisistä perintäkuluista, velkojalla olisi oltava oikeus vaatia korvaus myös muista perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin olisi sisällytettävä erityisesti kulut, joita velkojille aiheutuu lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2011, L 48, s. 1).

(21) Tällä direktiivillä ei saisi rajoittaa jäsenvaltioiden oikeutta säätää perintäkulujen korvaamisesta kiinteillä summilla, jotka ovat korkeampia ja siten velkojalle edullisempia, tai korottaa näitä summia muun muassa inflaation huomioon ottamiseksi.”

3. Kyseisen direktiivin 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Perintäkulujen korvaaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästyskoron tullessa kaupallisissa toimissa maksettavaksi 3 tai 4 artiklan mukaisesti velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista.

3. Velkojalla on oikeus saada velalliselta 1 kohdassa tarkoitettun kiinteän summan lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin voisivat sisältyä menot, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.”

4. Saman direktiivin 12 artiklassa säädetään seuraavaa:

”_ _

3. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai saattaa voimaan säännöksiä, jotka ovat velkojalle edullisempia kuin tämän direktiivin noudattamiseksi on tarpeen.

4. Saattaessaan tätä direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltiot päättävät, jättävätkö ne sen soveltamisalan ulkopuolelle sopimukset, jotka on tehty ennen 16 päivää maaliskuuta 2013.”

B Tšekin oikeus

5. Kauppalain nro 513/1991 (zákon č. 513/1991, obchodní zákoník) 369 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 179/2013, säädetään seuraavaa:

”Viivästyskorkojen lisäksi velkojalla on oikeus saatavan perintäkulujen vähimmäismäärän korvaukseen, jonka taso ja ehdot on vahvistettu hallituksen asetuksella.”

6. Hallituksen asetuksen nro 351/2013 (nařízení vlády č. 351/2013, jäljempänä hallituksen asetus) 3 §:ssä, jolla direktiivin 2011/7 6 artikla saatettiin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan osaksi Tšekin oikeusjärjestystä, säädetään seuraavaa:

”Yritysten vastavuoroisten velvoitteiden tapauksessa – – vähimmäismäärä kunkin saatavan perintäkuluista on 1 200 [Tšekin korunaa (CZK) (noin 47 euroa)].”

7. Siviililain nro 40/1964 (zákon č. 40/1964, občanský zákoník) 121 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Liitännäisvaatimuksia ovat korot, viivästyskorot, viivästysseuraamukset ja perintäkulut.”

8. Siviiliprosessilain nro 99/1963 (zákon č. 99/1963, občanský soudní řád) 142 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tuomioistuimen on veloitettava hävinnyt asianosainen maksamaan asian kokonaan voittaneelle asianosaiselle kulut, jotka ovat olleet tarpeen oikeuksien tehokkaaksi käyttämiseksi tai puolustamiseksi.”

9. Kyseisen lain 142a §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Veloitteen täyttämistä koskevassa menettelyssä asian voittaneella kantajalla on oikeus periä korvausta kuluista vastaajalta ainoastaan, jos kantaja on vähintään seitsemän päivää ennen menettelyn aloittamiseksi jättämänsä kirjelmää lähettänyt vastaajalle tämän prosessioitteeseen tai viimeksi tiedossa olleeseen osoitteeseen vaatimuksen veloitteen täyttämistä.”

II Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10. Česká pojišťovna ja WCZ tekivät 7.11.2012 vakuutus sopimuksen, joka tuli voimaan samana päivänä.

11. Česká pojišťovna ilmoitti WCZ:lle 10.3.2015 päivätyllä kirjeellä vakuutus sopimuksen päättyneen 25.2.2015, koska WCZ ei ollut maksanut vakuutusmaksua, ja vaati WCZ:tä maksamaan 1 160 CZK:n (noin 45 euron) suuruisen erääntyneen vakuutusmaksun ajanjaksolta 7.11.2014–26.2.2015. Česká pojišťovna lähetti WCZ:lle kaikkiaan neljä maksumuistutusta, ennen kuin se saattoi asian ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

12. Česká pojišťovna vaatii, että kyseinen tuomioistuin veloitaa WCZ:n maksamaan mainitun 1 160 CZK:n (noin 45 euron) suuruisen summan korotettuna lakisääteisellä viivästyskorolla 25.2.2015 alkaen erääntyneiden vakuutusmaksujen suorittamiseen saakka sekä 1 200 CZK:n (noin 47 euron) suuruisen korvauksen saatavansa perintäkuluista. Lisäksi Česká pojišťovna vaatii WCZ:aa korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut.

13. Todettuaan, että kansallisen oikeuden mukaan tuomioistuinten on määrättävä korvattavaksi osana oikeudenkäyntikuluja kantajan ennen kanteen nostamista vastaajalle lähettämään yhteen maksumuistutukseen liittyvät kulut, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee, onko direktiivin 2011/7 6 artiklan mukaisen perintäkulujen kiinteän korvauksen lisäksi myös maksumuistutuksen kulut määrättävä korvattavaksi kansallisten menettelysäännösten mukaisesti. Kyseinen tuomioistuin toteaa nimittäin, että edellä mainitun direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappaleen mukaan direktiivin 6 artiklan mukaisen kiinteän korvauksen pitäisi nimenomaisesti kattaa myös kantajalle maksumuistutuksista aiheutuneet kulut. Jos nämä molemmat määrättäisiin korvattavaksi (kyseisen direktiivin 6 artiklan ja kansallisten menettelysäännösten perusteella), kantaja voisi saada saman korvauksen kaksi kertaa.

14. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tämä kysymys on ratkaiseva sen käsiteltävänä olevassa asiassa, koska Česká pojišťovna vaatii 1 200 CZK:n (noin 47 euron) suuruisia kiinteää korvausta hallituksen asetuksen 3 §:n ja direktiivin 2011/7 6 artiklan nojalla, oikeudellisesta edustuksesta aiheutuneiden kulujen korvaamista kansallisen oikeuden nojalla sekä ennen kanteen nostamista annetun maksumuistutuksen kulujen korvaamista kansallisen oikeuden perusteella.

15. Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin [2011/7] 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa tulkittava siten, että tuomioistuimen on kyseisen direktiivin 3 tai 4 artiklassa määriteltyyn kaupalliseen toimeen perustuvaa saatavaa koskevassa velkomusasiassa määrättävä asian voittaneelle kantajalle maksettavaksi 40 euron summa (tai vastaava summa kansallisessa valuutassa) sekä jäsenvaltion menettelysäännöksissä vahvistetun suuruinen korvaus oikeudenkäyntikuluista, mukaan lukien korvaus ennen kanteen nostamista vastaajalle annetun maksumuistutuksen kuluista?”

III Oikeudenkäyntimenettely unionin tuomioistuimessa

16. Kumpikaan pääasian asianosaisista ei katsonut tarpeelliseksi esittää kirjallisia huomautuksia tässä oikeudenkäyntimenettelyssä. Ainostaan Euroopan komissio toimitti huomautuksia unionin tuomioistuimelle. Myöskään istuntoa ei ole vaadittu, eikä unionin tuomioistuin järjestänyt sellaista omasta aloitteestaan. Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, mielestäni oli kuitenkin tarpeen pyytää asianosaisia ja Tšekin hallitusta vastaamaan kirjallisesti joihinkin kysymyksiin, joihin Tšekin hallitus ja komissio ovat vastanneet.

IV Asian tarkastelu

A Alustavat huomautukset

17. Direktiivin 2011/7 ajallista sovellettavuutta ei käsiteltävässä asiassa voida kyseenalaistaa 16.2.2017 annetun tuomion IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121) 21 ja 22 kohdassa mainituista syistä. Toisin kuin komissio katsoi edellä mainitun tuomion taustalla olevassa asiassa, se toteaa huomautuksissaan, että direktiiviä 2011/7 voidaan soveltaa ajallisesti siitä huolimatta, että Tšekki on käyttänyt kyseisen direktiivin 12 artiklan 4 kohdassa jäsenvaltioille annettua mahdollisuutta jättää saattaessaan direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sopimukset, jotka on tehty ennen sen 12 artiklan 1 kohdassa vahvistettua päivää. Vastatessaan unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin Tšekin hallitus ei ole myöskään kiistänyt direktiivin 2011/7 sovellettavuutta.

B Oikeuskäytäntö

18. Unionin tuomioistuin ei ole käsittäkseni vielä tulkinnut direktiivin 2011/7 6 artiklaa.³

19. Kyseistä direktiiviä edeltäneestä direktiivistä eli direktiivistä 2000/35/EY⁴ voidaan kuitenkin todeta, että 10.3.2005 annetussa tuomiossa QDQ Media (C-235/03, EU:C:2005:147) tulkittiin viimeksi mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdan e alakohtaa, joka vastaa tietyssä määrin direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohtaa.

3 Useat tuomiot koskevat kyseisen direktiivin muiden säännösten tulkintaa: erityisesti tuomio 26.2.2015, Federconsorzi ja Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federconsorzi (C-104/14, EU:C:2015:125; direktiivin 7 ja 12 artiklan tulkintaa); tuomio 16.2.2017, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121; sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuutta kyseisen direktiivin, erityisesti sen 7 artiklan 2 ja 3 kohdan kanssa, jonka mukaan velkoja voi luopua vaatimasta viivästyskorkoja ja korvausta perintäkuluista vastikkeeksi erääntyneiden saatavien pääoman välittömästä maksamisesta) ja tuomio 1.6.2017, Zarski (C-330/16, EU:C:2017:418; lähinnä saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevaa direktiivin 12 artiklan tulkintaa). Unionin tuomioistuimessa on vireillä lisäksi asia Gambietz (C-131/18), joka koskee direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohtaa ja jossa tarkastellaan käsiteltävän asian kanssa samankaltaista tapausta.

4 Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.6.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EYVL 2000, L 200, s. 35).

20. Unionin tuomioistuin tarkasteli kyseisessä asiassa sitä, voidaanko direktiivissä 2000/35 säädetyn velkojan suojan perusteella pitää velan perintäkuluina kuluja, jotka aiheutuvat asianajajan tai asiamiehen käyttämisestä maksamismääräysmenettelyssä, joka on pantu vireille kyseisen velan perimiseksi. Unionin tuomioistuin totesi, että kun kansallisen lainsäädännön nojalla ei ole mahdollista sisällyttää niihin oikeudenkäyntikuluihin, jotka yksityinen, jolla on työhönsä liittyvä velka, voidaan velvoittaa korvaamaan, sellaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet siitä, että velkoja on käyttänyt asianajajaa tai asiamiestä kyseisen velan perimistä koskevassa tuomioistuinmenettelyssä, direktiivi 2000/35 ei sellaisenaan voi olla perusteena kyseiselle mahdollisuudelle.

21. Tämän tyyppiset kulut kuuluvat nimenomaisesti direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin ”perintäkuluihin, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä”.

C Ehdotukseni

22. Analysoituani direktiivin 2011/7 tavoitetta ja sanamuotoa sekä asiayhteyttä ja syntyhistoriaa katson, että toisin kuin kyseisen direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappale saattaa antaa ymmärtää, kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn kiinteän 40 euron summan – johon jäsenvaltiot vähintään veloitetaan – ei voida tulkita kattavan tyhjentävästi tietyn tyyppisten perintäkulojen korvaamista (käsiteltävässä asiassa ”sisäiset” tai ”hallinnolliset” perintäkulut, joihin sisältyvät maksumuistutuksen kulut). Tästä seuraa, ettei kohtuullisen korvauksen, johon kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa viitataan, voida tulkita koskevan ainoastaan ”muuta” velkojalle aiheutuneita perintäkuluja.

1 Direktiivin 2011/7 tavoite ja sanamuoto

23. Direktiivin 2011/7 tavoitteena on sen 1 artiklan mukaan kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pienten ja keskusuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä.

24. Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 12 perustelukappaleessa todetaan, maksuviivästys on sopimusrikkomus, joka on tehty velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevaksi useimmissa jäsenvaltioissa alhaisen tai puuttuvan viivästyskoron⁵ ja/tai hitaan perintämenettelyn vuoksi. Lainsäätäjä on katsonut tarpeelliseksi kääntää tämän suuntauksen ja ehkäistä maksuviivästyksiä.

25. Kyseisellä direktiivillä on näin ollen tarkoitus suojella velkojia tehokkaasti maksuviivästyksiltä,⁶ ja tämä suojelu edellyttää, että niille aiheutuneet perintäkulut korvataan mahdollisimman täysimääräisesti.

26. Jo tämän perusteella korvauksen rajoittaminen direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan nojalla ainoastaan velkojan tiettyihin kululuokkiin olisi ristiriidassa sellaisen perustavanlaatuisen säännön kanssa, jonka mukaan velkojalla on oikeus saada kohtuullinen korvaus⁷ kaikista maksuviivästysten perintäkuluista.

27. Käytännössä tällainen rajoitus tarkoittaisi, että tiettyjä velkojan kuluja ei korvattaisi missään tapauksessa, mikä olisi selvästi vastoin direktiivin tavoitetta vähentää maksuviivästysten taloudellista houkuttelevuutta ja ehkäistä maksuviivästyksiä.⁸

⁵ Tuomio 16.2.2017, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121, 24 kohta).

⁶ Ks. direktiivin 2000/35 osalta tuomio 15.12.2016, Nemeč (C-256/15, EU:C:2016:954, 50 kohta).

⁷ Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 perustelukappaleessa puhutaan kohtuullisesta korvauksesta.

⁸ Ks. direktiivin 2011/7 johdanto-osan 12 perustelukappaleen loppu, jonka mukaan ”perintäkulojen korvaamisoikeuden poissulkemisen olisi oletettava olevan selvästi kohtuutonta tai sopimatonta”.

28. Direktiivin 2011/7 tavoite ilmenee hyvin sen sanamuodosta.
29. Direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan mukaan velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa [jonka määräksi on Tšekin lainsäädäntöön sisältyvässä hallituksen asetuksen 3 §:ssä vahvistettu 1 200 CZK (noin 47 euroa)].
30. Kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista, eikä siinä tehdä eroa näiden kulujen välillä.⁹
31. Velkojan oikeus saada kiinteää 40 euron summaa suurempi korvaus maksamistaan kuluista johtuu selvästi direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdasta, jossa säädetään korvauksesta "[ranskankielinen versio: kaikista muista] perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä". Tällä korvauksella tarkoitetaan näin ollen "muuta" kuin kiinteän summan kattamia kuluja.
32. Lisäksi direktiivin 2011/7 12 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai saattaa voimaan säännöksiä, jotka ovat velkojalle edullisempia kuin kyseisen direktiivin noudattamiseksi on tarpeen, on tulkittava siten, ettei kyseinen direktiivi ole esteenä sille, että velkojalle myönnetään kansallisten säännösten nojalla kiinteä korvaus, joka ylittää vahvistetun 40 euron vähimmäismäärän.
33. Jos kansallinen lainsäätävä haluaa käyttää tätä mahdollisuutta, sen tehtävänä on valita asianmukaiset menettelytavat, kuten saatavan suuruuden mukaan vaihtelevan summan vahvistaminen.¹⁰

2 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappale

34. Ottaen huomioon, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan "[unionin oikeuden] säädöksen johdanto-osalla ei ole sitovaa oikeusvaikutusta eikä johdanto-osaan voida vedota kyseisen säädöksen varsinaisista säännöksistä poikkeamiseksi eikä näiden säännösten tulkitsemiseksi tavalla, joka on selvästi niiden sanamuodon vastainen",¹¹ on mielestäni aiheellista tarkastella direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappaleita, joissa tehdään ero velkojan kulutyypin välillä siten, että "sisäisistä" tai "hallinnollisista" kuluista maksetaan kiinteä korvaus, jonka pitäisi kattaa ne tyhjentävästi, ja "muista" perintäkuluista yli 40 euron suuruinen korvaus.
35. Kyseiset sisäisten tai hallinnollisten kulujen käsitteet on otettu käyttöön direktiivin valmisteluvaiheessa.
36. Komissio oli ehdotuksessaan valinnut yhtäältä ilman eri toimenpiteitä maksettavan perintäkulujen korvauksen, jota ei ole muutoin määritelty ja joka lasketaan maksamattoman saatavan määrän perusteella (ja joka voi olla enintään 1 prosentti vähintään 10 000 euron suuruudesta saatavasta), ja toisaalta kaikkien "muiden" perintäkulujen kohtuullisen korvaamisen. Perustelujen mukaan tämä muutos mahdollisti sen, että "epäselvä käsite 'perintäkulut' korvataan uudella järjestelmällä, joka sisältää täsmällisen summan sisäisille perintäkuluille".¹²

⁹ Toisin kuin kyseisen direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleen perusteella voitaisiin ymmärtää, koska siinä mainitaan näitä termejä määrittelemättä "sisäiset kulut" ja "muut kulut". Palaan tähän jäljempänä.

¹⁰ Näin on Irlannissa, jonka kansallisessa lainsäädännössä [hallinnollinen määräys nro 580/2012 – Euroopan yhteisöt (kaupallisissa toimissa tapahtuvat maksuviivästykset) asetus 2012 (Statutory Instrument No. 580/2012 – European Communities (Late Payment in Commercial Transactions) Regulations 2012] säädetty korvaus on kiinteä 40 euron summa, jos velka on alle 1 000 euroa, kiinteä 70 euron summa, jos velka on 1 000–10 000 euroa, ja kiinteä 100 euron summa, jos velka on yli 10 000 euroa.

¹¹ Tuomio 19.6.2014, Karen Millen Fashions (C-345/13, EU:C:2014:2013, 31 kohta).

¹² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta, 2009/0054 (COD), s. 7. Lisäksi "direktiivin [2000/35] uudelleen laaditun toisinnon tavoitteena on tehostaa maksuviivästysten torjuntakeinoja ottamalla käyttöön oikeus periä sellaiset hallinnolliset kulut ja korvaus yrityksen sisäisistä kuluista, jotka aiheutuvat maksuviivästyksistä" (ks. kyseinen direktiiviehdotus, s. 5).

37. Kyseistä ehdotusta tarkastellut Euroopan parlamentin valiokunta otti käyttöön 40 euron ylärajan viivästyneen saatavan määrästä riippumatta sillä perusteella, että ”avoin 1 prosentin viivästymismaksu 10 000 euron tai sitä suuremmista summista saattaa aiheuttaa arvoltaan suurten liiketoimien tapauksessa merkittäviä ja suhteettomia kustannuksia suuriarvoisista liiketoimista eikä välttämättä vastaa todellisia kustannuksia”.¹³

38. Ensimmäisessä käsittelyssä omaksumassaan kannassa parlamentti kannatti 40 euron ylärajaa. Se täsmensi lisäksi, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdassa säädetty kohtuullinen korvaus koski muita kyseisen 40 euron summan ylittäviä kuluja. Tämä täsmennys vahvistaa sen, ettei kiinteällä 40 euron summalla ole tarkoitus korvata tyhjentävästi ”sisäisiä” tai ”hallinnollisia” perintäkuluja. Nimenomaan parlamentti esitti kuitenkin ensimmäisessä käsittelyssä omaksumassaan kannassa kyseisen direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappaleeseen sisältyvän ajatuksen, jonka mukaan kiinteällä korvauksella on tarkoitus rajoittaa sisäisiä tai hallinnollisia perintäkuluja, sillä se ehdotti (ks. kyseisen direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappale), että oikeus saada kiinteä korvaus koski *sisäisiä* perintäkuluja.¹⁴

39. Nämä käsitteet sisältyvät näin ollen direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappaleeseen, ja niiden perusteella voidaan ajatella, että kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa mainitut ”muut” kulut ovat ”ulkoisia” kuluja, etenkin kun sekä kyseisen direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleessa että 6 artiklan 3 kohdassa mainitaan kulut, joita velkojille aiheutuu lakimiehen tai perintätoimiston eli yritykselle suoritettavien ”ulkoisten” palvelujen käyttämisestä.

40. Useat argumentit puoltavat sellaisen väitteen hylkäämistä, jonka mukaan kyseisessä direktiivissä luokitellaan velkojalle aiheutuneet kulut ”sisäisiin” tai ”hallinnollisiin” kuluihin, jotka katetaan yhdellä kiinteällä korvauksella, ja ”muihin”¹⁵ (tai ”ulkoisiin”) kuluihin, jotka katetaan (direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan mukaan kohtuullisella) lisäkorvauksella.¹⁶

41. Ensinnäkään nämä käsitteet eivät sisältyneet direktiiviin 2000/35, jonka 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettiin, että velkojalla oli oikeus vaatia ”kohtuullista korvausta [ranskankielinen versio: *kaikista*] asiaankuuluvista perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä” (kursivointi tässä). Direktiivin 2000/35 korvanneen direktiivin 2011/7 tavoitteena oli kuitenkin tehostaa kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjumista eikä varmastikaan vaikeuttaa korvauksen maksamista velkojalle.

42. Myöskään direktiivin 2011/7 6 artiklan sanamuoto ei tue velkojalle aiheutuneiden kulujen luokittelua. Kyseisen artiklan 1 kohdan mukaan kiinteä summa on vähimmäismäärä. Saman artiklan 2 kohdan mukaan kyseinen summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan kuluista. Kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan velkojalla on oikeus saada ”kohtuullinen korvaus” ”muista” (eli muista kuin kiinteän summan kattamista) kuluista.

13 Mietintö ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjumisesta, A7-0136/2010, s. 21.

14 Euroopan parlamentin kanta vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 20. lokakuuta 2010 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/.../EU antamiseksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjumisesta (uudelleenlaadittu toisinto), EP-PE_TC1-COD(2009)0054.

15 Joissakin johdanto-osan 20 perustelukappaleen kieliversioissa ei käytetä sanaa ”autres”, vaan kuten hollanninkielisessä versiossa sanaa ”overige”, italiankielisessä versiossa sanaa ”restanti” ja espanjankielisessä versiossa sanaa ”demás”, mikä viittaa siihen, ettei kulutyypin välillä tehdä mitään eroa. Joihinkin direktiivitekstin kieliversioihin ei sisälly yksien ja ”toisten” kulujen vastakkainasettelua. Englanninkielisessä versiossa käytetään sanaa ”any”, italiankielisessä versiossa sanaa ”ogni”, hollanninkielisessä versiossa sanaa ”alle”, espanjankielisessä versiossa sanaa ”todos” ja kreikankielisessä versiossa sanaa ”οποιαδήποτε”. Kyseisissä kieliversioissa ei käytetä sanaa ”muut”, vaan niissä puhutaan kaikista kuluista tai jokaisesta kulusta.

16 Myös Tšekin hallitus ja komissio vastustavat tätä kulujen luokittelua, koska kaikkiin niistä sovelletaan eri järjestelmää, mikä johtaisi perusteettomaan syrjintään.

43. Kuten Tšekin hallitus toteaa, kulujen luokittelua ei voida johtaa myöskään luettelosta, jossa mainitaan esimerkkejä kuluista, jotka velkoja voi osoittaa direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tällä parlamentin tarkistusten perusteella direktiivin tekstiin sisällytetyllä luettelolla pyrittiin nimittäin ainoastaan selittämään, mitkä kulut voivat tulla kyseeseen,¹⁷ eikä muuttamaan siihen asti direktiivin 2000/35 nojalla sovellettua perustavanlaatuisia sääntöä, jonka mukaan velkojalla on oikeus saada kohtuullinen korvaus kaikista kuluista. Tässä esimerkissä noudatettiin ehkä 10.3.2005 annettua tuomiota QDQ Media (C-235/03, EU:C:2005:147) (ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 19 ja 21 kohta).

44. Kulujen luokittelu johtaisi sitä paitsi paradoksiin. Katson (Tšekin hallituksen tavoin), että maksun viivästyessä velkoja voisi periessään saatavansa yrityksensä lakimiehen avulla saada ainoastaan kiinteän 40 euron summan, vaikka se voisi osoittaa, että sille aiheutuneet kulut olivat tosiasiallisesti suuremmat. Käytettäessä ulkopuolisen asianajajan palveluja kaikista kuluista voitaisiin sitä vastoin maksaa kohtuullinen korvaus velkojan sisäisten kulujen perusteella maksettavan kiinteän 40 euron summan lisäksi. Tällainen tulkinta johtaisi näin ollen samankaltaisten tilanteiden perusteettomaan erilaiseen kohteluun. Lisäksi tällainen tulkinta kannustaisi käytännössä velkojaa käyttämään asianajajan ulkoisia palveluja omien lakimiestensä tavallisesti edullisempien palvelujen sijaan. Toisin sanoen kulujen luokittelu voisi keinotekoisesti ja perusteettomasti lisätä maksuviivästyksestä johtuvia saatavia tai jopa johtaa liian suurten korvausten maksamiseen.

45. Lopuksi katson, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut kulut ovat ”muuta” kuin kiinteän summan kattamia kuluja ja että velkoja voi näin ollen aivan hyvin saada korvauksen ”sisäisistä” tai ”hallinnollisista” kuluista, jos ne ylittävät kyseisen määrän.

46. Kiinteä 40 euron summa on lisäksi maksettava ilman, että aiheutuneet kulut on perusteltava (direktiivin 2011/7 6 artiklan 2 kohdan mukaan ”ilman että maksumuistutus on tarpeen”), siitä riippumatta, ovatko ne ”sisäisiä” vai eivät. Toisin on muiden määrien osalta, jotka on perusteltava.

47. Direktiivissä 2011/7 ei tältä osin täsmennetä, miten velkojan on velallisen maksuviivästyksen vuoksi perusteltava sille aiheutuneet tämän kiinteän 40 euron suuruisen summan ylittävät perintäkulut, joista sillä on oikeus saada korvaus direktiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla. Näiden yksityiskohtaisten sääntöjen hyväksyminen jätetään kansallisen lainsäätäjän harkintavaltaan, ja se voi direktiivin 2011/7 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti ”pitää voimassa tai saattaa voimaan säännöksiä, jotka ovat velkojalle edullisempia kuin tämän direktiivin noudattamiseksi on tarpeen”.

V Ratkaisuehdotus

48. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuimien vastaa Okresní soud v Českých Budějovicíchin esittämään ennakkoratkaisukysymyksen seuraavasti:

Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa on tulkittava siten, että velkojalla on oikeus saada velalliselta kiinteä 40 euron summa sekä korvaus kaikista velallisen maksuviivästyksestä aiheutuneista perintäkuluista, mutta ainoastaan siitä osasta näitä kuluja, joka ylittää kyseisen kiinteän 40 euron summan.

¹⁷ Ks. sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan 15.10.2010 tekemät tarkistukset (parlamentin asiakirja A7-0136/2010; ks. tarkistus 30).